

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **JUDr. J. Č.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, pracoviště Hradec Králové, regionální referát rozhodovací činnosti, se sídlem Hradec Králové, Slezská 839, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 29. 9. 2005, č. j. 54 Cad 63/2005 – 31,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně, paní JUDr. J. Č., žádostí ze dne 7. 1. 2005 požádala Okresní správu sociálního zabezpečení ve Svitavách, mj. o to, aby při výpočtu peněžitě pomoci v mateřství (nástup mateřské dovolené dne 11. 1. 2005), bylo postupováno při zjišťování rozhodného období podle § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb., tj., aby nebylo přihlíženo k době jejího zaměstnání a k příjmu, kterého dosáhla po dobu požívání rodičovského příspěvku podle zákona o státní sociální podpoře, kdy v období od 2. 6. 2003 do 31. 10. 2004 byla zaměstnána na zkrácený pracovní úvazek.

Okresní správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 21. 2. 2005, č. j. OSSZ/NP/1/05/PPM-DV/JM, přiznala žalobkyni peněžitou pomoc v mateřství na dobu od 11. 1. 2005 do 25. 7. 2005 ve výši 69 % denního vyměřovacího základu, tj. 62 Kč na kalendářní den. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že za rozhodné období považovala období od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2004. K požadavku žalobkyně na zjištění jiného rozhodného období uvedla, že ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé zákona č. 54/1956 Sb. nelze použít,

neboť toto ustanovení se vztahuje pouze na dobu do 31. 12. 2003. V této souvislosti poukázala na to, že od 1. 1. 2004 byl rozsah výkonu zaměstnání pro nárok pro poskytování rodičovského příspěvku ze zákona č. 117/1995 Sb. vypuštěn a poživatel rodičovského příspěvku může pracovat bez omezení. Podle názoru okresní správy sociálního zabezpečení se proto ustanovení § 18 odst. 7 vztahuje pouze na dobu do 31. 12. 2003 a žádosti žalobkyně, aby se při zjišťování rozhodného období k době od 2. 6. 2003 do 31. 10. 2004, kdy pracovala u svého zaměstnavatele při pobírání rodičovského příspěvku nepřihlíželo, nelze vyhovět. Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze 22. 4. 2005, č. j. ČSSZ/1011/05/ZP, odvolání žalobkyně zamítla a rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení ve Svitavách potvrdila. V odůvodnění rozhodnutí se ztotožnila s postupem okresní správy sociálního zabezpečení. Uvedla, že zákonem č. 453/2003 Sb. byl § 30 zákona č. 117/1995 Sb. nahrazen novým zněním, které již neomezuje rozsah příjmů rodiče, poživatele rodičovského příspěvku, což podle žalované znamená, že ustanovení § 18 odst. 7, větu druhou, zákona č. 54/1956 Sb. lze vztáhnout pouze na období, kdy výkon zaměstnání rodiče v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře byl při pobírání rodičovského příspěvku omezen, tedy na období před 1. 1. 2004. Konstatovala dále, že nelze vyhovět ani požadavku žalobkyně, jímž se domáhá vyplácení peněžitě pomoci v mateřství jako při první mateřské dovolené a rozvedla z jakých důvodů. Považovala rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení ve Svitavách za rozhodnutí vyplývající ze zákonných předpisů.

Proti tomuto rozhodnutí žalované podala žalobkyně včas žalobu. Uvedla v ní, že je nesporné, že novela zákona o státní sociální podpoře provedená zákonem č. 453/2003 Sb. odstranila ze zákona č. 117/1995 Sb. ustanovení o omezení výše výdělku rodiče pobírajícího rodičovský příspěvek. Od 1. 1. 2004 tedy zákon č. 117/1995 Sb. neomezuje výši příjmu jako podmínku nároku na rodičovský příspěvek a stanoví tak neomezenou možnost zaměstnání pro poživatele rodičovského příspěvku. Výkon zaměstnání při současném pobírání rodičovského příspěvku (bez ohledu na dosaženou výši příjmu) je však výkonem zaměstnání v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře, který má na mysli platné, nezrušené a účinné ustanovení druhé věty § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb., neboť i neomezený rozsah zaměstnání je rozsah stanovený zákonem o státní sociální podpoře. Žalobkyně dovozovala, že zákon tak stále dává matkám na mateřské dovolené možnost si vybrat období, z něhož má být vypočten denní vyměřovací základ pro výpočet peněžitě pomoci v mateřství. Uvedla dále, že jestliže zákonodárce omezení účinnosti druhé věty § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb., pouze pro období od 31. 12. 2003 do právních předpisů nezakotvil, ani dané ustanovení s účinností od 1. 1. 2004 nezrušil, musí žalovaná i OSSZ podle tohoto dosud platného a účinného pravidla postupovat a s ohledem na její žádost ze dne 7. 1. 2005 vypočítat peněžitou pomoc v mateřství z jejího příjmu před 6. 7. 2002, kdy nastoupila první mateřskou dovolenou. Navrhovala, aby rozhodnutí žalované i rozhodnutí OSSZ ve Svitavách byla zrušena.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka Pardubice, rozsudkem ze dne 29. 9. 2005, č. j. 54 Cad 63/2005 – 31, rozhodnutí ČSSZ, pracoviště Hradec Králové, regionální referát rozhodovací činnosti ze dne 22. 4. 2005, č. j. ČSSZ/1011/05/ZP, pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Dále rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že požadavku § 18 odst. 7 zákona o nemocenském pojištění lze vyhovět minimálně co do limitu místa výkonu zaměstnání, neboť rozsah výkonu zaměstnání je zákonem o státní sociální podpoře dán, a to v § 10 písm. a), kterým rozumí výdělečnou činností toliko výdělečnou činnost na území ČR, která svoji kvalitativní stránkou zakládá účast na nemocenském pojištění. Soud dále poukázal

na smysl a účel novely zákona o státní sociální podpoře a konstatoval, že ustanovení § 18 odst. 7 je třeba vyložit ve prospěch žalobkyně s tím, že novelizací bylo sledováno zvýšení životní úrovně mladých rodin, nikoliv snížení jejich příjmu. Soud uvedl, že právní názor žalované, kdy žalovaná bez dalšího vyloučila aplikaci ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé zákona o nemocenském pojištění, označuje za svévolné počínání správního orgánu. Soud odmítá argument žalované o tom, že ustanovení bylo ponecháno s ohledem na výskyt případů, kdy rozhodné období jde před den 1. 1. 2004. Pokud by totiž zákonodárce chtěl toto ustanovení ponechat pouze pro tyto účely, což žalovaná dovozuje, aniž by uvedla z čeho tak dovozuje, využil by standardní postup k takovému vyjádření, jakým jsou přechodná ustanovení textu zákona. Soud při své úvaze o smyslu dotčeného ustanovení uplatňuje rovněž výklad logický, a tzv. „argumentum e silentio“, (důkaz z mlčení), když platí, že neupravuje-li něco právní předpis, neomezuje užití konkrétního ustanovení, nelze užití tohoto ustanovení omezit. Právní argumentaci tohoto typu uznává Ústavní soud ČR, (např. nález č. I. ÚS 142/94). Soud dospěl k závěru, že žalovaná vyložila ustanovení § 18 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře nezákonně, v rozporu s účelem sledovaným systémem práva sociálního zabezpečení. Žalobkyně byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svém právu na přiznání peněžitě podpory v mateřství. Krajský soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Zavázal žalovanou tím, že v dalším řízení je vázána názorem soudu vysloveným ohledně aplikace a výkladu ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé zákona o nemocenském pojištění, tedy v daném případě musí vycházet z toho, že žalobkyně vykonávala po dobu od 2. 6. 2003 do 31. 10. 2004 zaměstnání v rozsahu zákona o státní sociální podpoře.

Proti tomuto rozsudku podala včas kasační stížnost žalovaná (dále též jen „stěžovatelka“), a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Setrvala na svém stanovisku, že rozsah výkonu zaměstnání pro nárok na poskytování rodičovského příspěvku byl ze zákona č. 117/1995 Sb. v platném znění s účinností od 1. 1. 2004 vypuštěn. Za vymezení rozsahu výkonu zaměstnání nelze považovat pouhý obsah ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb. v platném znění, stanovující limit místa výkonu zaměstnání. Aby byl pojem rozsah výkonu zaměstnání dostatečně konkrétní, musí být specifikován stanovením alespoň některého z dalších limitů zaměstnání, kterými mohou být např. doba výkonu zaměstnání, výše příjmů dosahovaných ze zaměstnání atp. S ohledem na uvedené má stěžovatelka za to, že krajským soudem provedený gramatický výklad pojmu rozsah výkonu zaměstnání je rozšiřujícím výkladem. Rozšiřující výklad je přípustný jen ve výjimečných případech. Pokud by měl být takový rozšiřující výklad připuštěn, což však stěžovatel sporuje, tj. pokud by bylo lze pokládat rozsah výkonu zaměstnání za upravený zákonem č. 117/2005 Sb., a to s odkazem na pouhé ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, pak by v § 18 odst. 7 věty druhé zákona č. 54/1956 Sb., byl odkaz na ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb. (uvedený pod čarou pod č. 8) od počátku nadbytečný. U poživatele rodičovského příspěvku by se při zjištění rozhodného období nemělo přihlížet k době výkonu jakékoli výdělečné činnosti podle § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb., a to vždy, pokud by o to tento poživatel požádal, bez ohledu na skutečnost, zda je posuzovaným obdobím období před 1. 1. 2004 a nebo až po 1. 1. 2004. Stěžovatelka vyslovila názor, že ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé zákona č. 54/1956 Sb. v platném znění, lze aplikovat jen na období před 1. 1. 2004. Uvedený výklad neodporuje účelu novelizace zákona č. 117/1995 Sb. účinné od 1. 1. 2004, tj. vylepšit finanční situaci mladým rodinám s dětmi umožněním pobírání rodičovského příspěvku bez ohledu na výši příjmů rodiče pobírajícího rodičovských příspěvek. Svůj názor stěžovatelka neopírá o text

poznámky pod čarou uvedenou v § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. v platném znění, která není součástí právního předpisu, nýbrž vychází ze samotné dikce zákona. Dále se stěžovatelka vyjadřovala k požadavku žalobkyně, aby jí byla přiznaná peněžitá pomoc v mateřství ve stejné výši, jako jí byla přiznána před prvním porodem a konstatovala, že takový postup není s ohledem na ustanovení § 18 odst. 6 zákona č. 54/1956 možný, a to i při akceptaci výkladu ustanovení § 18 odst. 7 tohoto zákona provedeného soudem. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že souhlasí se všemi závěry krajského soudu učiněnými v odůvodnění rozsudku. Poukázala dále na to, že stěžovatelka používá v kasační stížnosti argumenty, které nemají oporu v právu platném ke dni jejího nástupu na mateřskou dovolenou. Dovolávala se toho, že zákon v ustanovení věty druhé § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. stále dává matkám na mateřské dovolené bezprostředně navazující na rodičovskou dovolenou možnost vybrat si období, z něhož má být vypočten denní vyměřovací základ pro výpočet peněžitě pomoci v mateřství. Poukazovala na žalobní námitky, a dále na nezákonný postup OSSZ i žalované. Připustila, že zřejmě nelze peněžitou pomoc v mateřství stanovit ve stejné výši jako při první mateřské dovolené. Konstatovala však, že je třeba, aby stěžovatelka stanovila výši dávky podle předpisů platných v době jejího nástupu na druhou mateřskou dovolenou a jako základ pro výpočet denního vyměřovacího základu považovala příjem, jehož dosáhla za období pěti dnů od 1. 7. 2002 do 5. 7. 2002, tj. částku 3380 Kč. Navrhovala, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že stěžovatelka uplatňuje důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem.

Takové pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně je od 1. 9. 1998 zaměstnána na základě pracovní smlouvy v malé organizaci. Od 6. 7. 2002 do 17. 1. 2003 pobírala peněžitou pomoc v mateřství a dne x se jí narodila dcera K. Od 2. 6. 2003 do 31. 10. 2004 na základě dohody o změně pracovní smlouvy pracovala ve smyslu § 86 zákoníku práce ve zkráceném pracovním poměru v rozsahu 12 hodin týdně při současném pobírání rodičovského příspěvku. Od 1. 11. 2004 pokračovala v rodičovské dovolené. Dne 11. 1. 2005 nastoupila na mateřskou dovolenou a žádostí ze dne 7. 1. 2005 požádala, aby při zjišťování rozhodného období nebylo přihlíženo k době zaměstnání a k příjmu, kterého dosáhla v období od 2. 6. 2003 do 31. 10. 2004 při současném pobírání rodičovského příspěvku.

Předmětem sporu je otázka, zda použít, a jakým způsobem vyložit ustanovení věty druhé § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 v platném znění, a to se zřetelem k obsahu zákona č. 453/2003 Sb., který novelizoval mj. ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb. tím, že vypustil omezení výše příjmu při současném pobírání rodičovského příspěvku.

Stěžovatelka trvá na stanovisku, že postup zakotvený v ustanovení věty druhé v § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. lze použít pouze pro období před 1. 1. 2004, a to s odkazem na samotnou dikci tohoto ustanovení, neboť pouze do 31. 12. 2003 byl rozsah výkonu zaměstnání při pobírání rodičovského příspěvku omezen. Nesouhlasí s názorem krajského soudu spočívajícím v závěru, že pojem rozsahu výkonu zaměstnání je vymezen v ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb. stanovujícím pouze limit místa výkonu zaměstnání.

Nejvyšší správní soud s názorem stěžovatelky nesouhlasí.

Podle ustanovení § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. v nyní platném znění a ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, u zaměstnankyně převedené na jinou práci z důvodu těhotenství nebo mateřství se rozhodné období podle předchozích odstavců zjišťuje na místo ke dni vzniku pracovní neschopnosti ke dni převedení na jinou práci, pokud je to pro ni výhodnější. U poživatele rodičovského příspěvku, který vykonává zaměstnání v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře, 8), se při zjištění rozhodného období nepřihlíží k době takového zaměstnání, pokud o to požádá. Poznámka pod čarou označená číslicí 8 odkazuje na ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře.

V ustanovení § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb. v jeho znění k 1. 1. 2004 jsou pod písmeny a) až d) uvedeny podmínky, za nichž rodičovský příspěvek náleží (omezená možnost návštěv jeslí, mateřských škol a další).

V ustanovení § 30 odst. 3 v jeho znění do 31. 12. 2003 je uveden způsob omezení výše výdělku při současném pobírání rodičovského příspěvku, který byl stanoven tak, že příjem z výdělečné činnosti nepřesáhne v kalendářním měsíci po odpočtu daně z příjmů fyzických osob, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění 1,5 násobek částky na osobní potřeby tohoto rodiče.

Zákonem č. 453/2003 Sb., který novelizoval mj. i ustanovení § 30 zákona č. 117/1995 Sb. bylo ze zákona č. 117/1995 vypuštěno původní znění ustanovení § 30 odst. 3 a s účinností od 1. 1. 2004 tak není zákonem omezena výše příjmů rodiče z výdělečné činnosti. Znamená to tedy, že od 1. 1. 2004 není pobírání rodičovského příspěvku (při plnění ostatních zákonných podmínek) závislé na výši příjmů rodiče.

Ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé bylo do zákona č. 54/1956 Sb. začleněno zákonem č. 308/1993 Sb., a to s účinností od 1. 1. 1994. Z důvodové zprávy k tomuto zákonu vyplývá, že podle platné právní úpravy rodičovského příspěvku je tento příspěvek poskytován i výdělečně činným rodičům, pokud vykonávají výdělečnou činnost v omezeném rozsahu. (Tehdy byl rodičovský příspěvek upraven v zákoně o rodičovském příspěvku č. 382/1990 Sb. ve znění zákona č. 117/1992 Sb.).

Zákonodárce tímto ustanovením hodlal nepochybně zabránit negativnímu dopadu na případy některých poživatelů rodičovských příspěvků při případném dalším pobírání peněžité pomoci v mateřství. Pokud totiž poživatelé rodičovského příspěvku pracovali při výrazně omezeném výdělku, pak bez tohoto ustanovení by se mohlo stát, že denní vyměřovací základ pro stanovení další peněžité pomoci v mateřství by byl nižší

než jeho výpočet podle § 18 odst. 6 téhož zákona, tedy výše denního vyměřovacího základu by byla nižší, než v případech, kdy by poživatelé rodičovských příspěvků nepracovali vůbec. Uvedené by ve svých důsledcích znamenalo, že výše peněžité pomoci v mateřství u těch, kteří vynaložili vyšší úsilí při zabezpečování potřeb rodiny, tedy při pobírání rodičovského příspěvku pracovali, by byla nižší než u těch, kteří nepracovali, ať již z jakýchkoliv důvodů. Ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé zákona č. 54/1956 Sb. představovalo možnost výběru rozhodného období, pokud o to poživatel dávky požádá.

Nejvyšší správní soud uvádí, že není důvodu, aby uvedené ustanovení bylo aplikováno v tomto smyslu i po 31. 12. 2003. Především je třeba zdůraznit, že uvedené ustanovení věty druhé § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. zůstává i po 31. 12. 2003 platným ustanovením zákona. Toto ustanovení nebylo žádným zákonem zrušeno a jeho aplikace nebyla žádným ustanovením časově ani jinak omezena.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud dále uvádí, že účelem zákona č. 453/2003 Sb., kterým se měnil zákon o státní sociální podpoře, bylo zcela nepochybně zvýšení úrovně zejména mladých rodin. Podle důvodové zprávy znamenalo tehdejší omezení výdělečné činnosti poživatelů rodičovského příspěvku negativní dopad na výši příjmu v rodině, zejména mladých rodin, kterým tak neumožňovalo řešit jejich sociální situaci a zvýšit životní úroveň. K odstranění těchto negativních sociálních důsledků dosavadní právní úpravy se navrhovalo uvedené omezení výdělečné činnosti zrušit a umožnit pobírání rodičovského příspěvku bez ohledu na výši příjmu rodiče požívajícího rodičovský příspěvek. Bylo by nelogické, aby na jedné straně zákon umožnil poživatelům rodičovského příspěvku neomezenou výši příjmů při výkonu zaměstnání, a na druhé straně by se tato neomezená výše příjmů při pobírání rodičovského příspěvku negativně odrazila ve výši peněžité pomoci v mateřství, časově následující na pobírání rodičovského příspěvku, jak tomu je v posuzované věci. Jestliže mezi zákonné podmínky pro pobírání rodičovského příspěvku patří mj. osobní, celodenní a řádná péče alespoň o jedno dítě (s omezením návštěvy jeslí, mateřských škol atd.), pak lze předpokládat, že i za situace, kdy je výše výdělku neomezená, bude výdělek v zaměstnání vykonávaném při pobírání rodičovského příspěvku nižší a tudíž ani vyměřovací základ pro výpočet peněžité pomoci v mateřství nedosáhne takové výše, jako denní vyměřovací základ vypočtený podle rozhodného období postupem podle § 18 odst. 6 zákona č. 54/1956 Sb. Je tedy namístě, aby možnost volby rozhodného období byla i po 31. 12. 2003 zachována.

Stěžovatelka sice v kasační stížnosti uvádí, že jí zastávaný výklad neodporuje účelu novelizace zákona č. 117/1995 Sb. účinné od 1. 1. 2004, tj. vylepšit finanční situaci mladým rodinám s dětmi, avšak toto tvrzení nijak nezdůvodňuje. Uvedené tvrzení je navíc značně nepřesvědčivé, když v případě žalobkyně takový výklad vyznívá v její neprospěch.

Nejvyšší správní soud zastává názor, že možnost volby rozhodného období pro výpočet peněžité podpory v mateřství musí být i nadále zachován a je přesvědčen o tom, že takovou možnost lze z právní úpravy i po 31. 12. 2003 dovodit.

V dané věci je třeba především vycházet z výkladu významu poznámek po čarou uvedeného v nálezu Ústavního soudu č. I. ÚS 22/99, podle něhož je posláním poznámek pod čarou či vysvětlivek pouhé zlepšení přehlednosti a orientace v právním předpise formou legislativní pomůcky, která z povahy věci nemůže stanovit závazná pravidla chování nebo pravidla pro interpretaci daného ustanovení. Taková pravidla musí právní předpis

bud' uvést přímo, nebo odkázat na jiný zřetelný právní předpis či pravidlo chování vyjádřené jinou formou (např. mezinárodní smlouvou apod.). Obecné ustanovení v zákoně a jeho omezení až ve vysvětlivce pod čarou neodpovídá uznávaným principům právního státu v demokratických systémech.

Přeneseme-li tento závěr na posuzovanou věc, pak odkaz v poznámce pod čarou č. 8 na § 30 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., který od 1. 1. 2004 již neomezuje výši výděлку při pobírání rodičovského příspěvku, neznámá, že ustanovení věty druhé § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. nelze po 1. 1. 2004 použít. Hodlal-li zákonodárce vyloučit po 1. 1. 2004 možnost výběru rozhodného období, měl tuto skutečnost vyjádřit přímo např. vypuštěním věty druhé z ustanovení § 18 odst. 7 nebo použitím tohoto ustanovení časově omezit v přechodných ustanoveních. Neučinil-li tak, je třeba vycházet z platného znění tohoto ustanovení ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. z toho, že u poživatelé rodičovského příspěvku, který vykonává zaměstnání v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře, se při zjištění rozhodného období nepřihlíží k době takového zaměstnání, pokud o to požádá.

Pokud jde o pojem „zaměstnání v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře“, pak není-li od 1. 1. 2004 rozsah zaměstnání omezen výší příjmu, je třeba vycházet z toho, že každá výdělečná činnost vykonávaná způsobem uvedeným v § 10 odst. 1 tohoto zákona, tedy činnost v České republice zakládající účast na nemocenském pojištění, činnost osoby samostatně výdělečně činné, která se za takovou považuje pro účely důchodového pojištění a činnost vykonávaná v zahraničí za účelem dosažení příjmů, je zaměstnáním v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře.

Nutno tedy uzavřít, že za zaměstnání v rozsahu stanoveném v zákoně o státní sociální podpoře ve smyslu věty druhé § 18 odst. 7 zákona č. 54/1956 Sb. je třeba po 31. 12. 2003 považovat výdělečnou činnost v České republice, která zakládá účast na nemocenském pojištění, činnost osoby samostatně výdělečně činné, která se za takovou považuje pro účely důchodového pojištění a činnost vykonávanou v zahraničí za účelem dosažení příjmu. Výkon takového zaměstnání zakládá i po 31. 12. 2003 u poživatelů rodičovského příspěvku možnost výběru rozhodného období pro stanovení výše peněžité pomoci v mateřství, pokud o to požádají.

Nejvyšší správní soud tedy souhlasí s právním názorem vysloveným krajským soudem v odůvodnění napadeného rozsudku, tedy s tím, že žalovaná je vázána právním názorem soudu ohledně aplikace a výkladu ustanovení § 18 odst. 7 věty druhé zákona č. 54/1956 Sb. a musí přihlížet k tomu, že žalobkyně v době od 2. 6. 2003 do 31. 10. 2004 vykonávala zaměstnání v rozsahu stanoveném zákoně o státní sociální podpoře.

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 zamítl.

O nároku na náhradu řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na její náhradu, neboť stěžovatelka nebyla v kasační stížnosti úspěšná a žalobkyně náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti neuplatnila (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. prosince 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu